

Justis- og politidepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 NOV 2009	
SAKSNR.:	200904400
AVD/KONT/BEH:	LOV/ES/LE
DOK.NR. 27	ARKIVKODE:

Vår saksbehandler:
Jorunn Solgaard

Kopi til

Vår dato
30.10.2009

Vår referanse
2007-0063

Deres referanse
200904400 ES
HAJ/mk

Høringssvar - Etterkontroll av personopplysningsloven

Vi viser til ovennevnte høring og kan gi følgende tilbakemelding.

I et demokrati er det nødvendig å ha stor åpenhet, samtidig som det må være mulig å beskytte enkeltmenneskets integritet og gi det adgang til selv å påvirke og kontrollere innhenting og bruken av persondata. Dette rettsområdet er sentralt og viktig.

Unio har ikke å foreta en full gjennomgang av hele det materialet høringen bygger på. Derfor har vi heller ikke tatt stilling til om loven bør endres i samsvar med "radikalt" eller "moderat" lovforslag. Siden alle Unios medlemsorganisasjoner har medlemsregistre, er de underlagt personopplysningsloven. Vi vil begrense oss til å komme med enkelte generelle kommentarer, samtidig som vi vil knytte spesielle kommentarer til de problemstillingene som er knyttet til dette bruket.

Generelt

Selv om personopplysningsloven er relativt ny, ser vi - ut fra samfunnsutviklingen og ikke minst den teknologiske utviklingen - nødvendigheten av en evaluering.

Loven får anvendelse på svært mange rettsområder, og det er derfor viktig at den blir tilgjengelig og forståelig for de som skal anvende den. Ikke minst hvordan begrepsbruken mv. kan gjøres enklere å forstå både for den behandlingsansvarlige og den enkelte registrerte person.

Personopplysningsloven er omfattende med til dels komplekse regler i lov og forskrift. Det er ofte nødvendig å supplere ordlyden med forarbeider, praksis, blant annet fra Personvernemnda, og juridisk litteratur. Dette kan være en ulempe, ikke minst fordi loven henvender seg til et stort antall personer som ikke har spesielle forutsetninger for å bruke lovforarbeider, følge med på rettspraksis og lese faglitteratur, eller i det hele tatt har en enkel tilgang til disse rettskildene.

Dette bør arbeides for at gjeldende rett, slik som vilkår og definisjoner, langt tydeligere fremgår direkte av lovens ordlyd.

Begrepet "personopplysning"

Unio slutter seg til utredernes - og departementets - bekymring rundt kravet til persontilknytning og identifikasjon. Etter gjeldende rett er det ikke påkrevd at en opplysning faktisk er knyttet til en enkeltperson, men det er tilstrekkelig at det foreligger en mulighet for slik tilknytning. Unio mener at departementet har det beste forslaget til definisjon av personopplysning § 2 nr. 2:

"personopplysning: informasjon som kan knyttes til en levende identifiserbar fysisk person"

Unio er enig med utrederne i at dagens definisjon av begrepet sensitive personopplysninger etterlater seg usikkerhet med hensyn til om loven sikter til opplysningstype eller opplysningsverdi. Det er derfor viktig at det kommer klart frem at opplysninger som røper sensitive forhold, er å betrakte som sensitive, selv om opplysningen i seg selv kan virke harmløs. Unio mener at § 2 nr 8 bør endres i samsvar med departementets forslag til:

"sensitive personopplysninger: informasjon som sier noe om

- a. rasemessig eller etnisk bakgrunn,*
- b. politisk, filosofisk eller religiøs oppfatning,*
- c. at en person har vært mistenkt, siktet, tiltalt eller dømt for lovbrudd,*
- d. helsemessige forhold,*
- e. seksuelle forhold, eller*
- f. medlemskap i fagforeninger."*

Behandlingsansvarlig

Unio mener det er viktig å tydelig definere hvem som er behandlingsansvarlig og hvilke plikter det innebærer. Unio støtter departementets presisering av behandlingsansvarlig.

Databehandler

Tilsvarende mener Unio at det bør gå klart frem av lovteksten hva som forventes av en databehandler. Unio mener at presiseringen i det radikale forslaget § 7b gir en god veiledning.

Vilkår for å behandle personopplysninger, krav til behandlingsansvarlig

Unio er enige med departementet at § 11 bør flyttes frem foran § 8 i kapittel 2 i loven. §11 hjemler de grunnleggende krav for behandlingsansvarlig og bør komme først i kapittelet. Unio mener at § 11 bør få en ny tittel, for eksempel: Krav til behandlingsansvarlig. En slik endring vil øke brukervennligheten ytterligere.

Meldeplikt

Unio er positiv til alle forenklinger som bidrar til å etterleve loven.

Særlovgivning

Unio ser at det kan være et poeng å plassere bestemmelser om personopplysninger i særlover, men har motforestillinger til en slik metodikk. Behandling av personopplysninger er et så viktig og sentralt i vårt teknologiske samfunn, at lovgivningen må finnes i en lov. Både hensynet til enhetlig praktisering og vedlikehold av bestemmelsene taler for at alle bestemmelser om oppbevaring og behandling av personopplysninger samles i en lov.

Vider er det viktig at den opplysningene gjelder, altså den det er registret opplysninger om, kun trenger å forholde seg til en lov og ikke må lete rundt i særlover for å finne behandlingsansvarliges hjemmel og ansvar.

Personopplysningsloven er en spesiallov for personopplysninger, slik som opplæringslova er en spesiallov for opplæring. Det må ikke være tvil om hvilken av lovene som skal være spesiallov for rettsområdet. Ved å plassere bestemmelser om personopplysninger rundt i andre særlover, vil bestemmelsene i verste fall kunne tolkes som unntak fra personopplysningsloven, jf pol § 5, og i alle fall medføre ulik praksis fra rettsområde til rettsområde.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
sekretariatsjef

Jorunn Solgaard
seniorrådgiver